

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Anadolu sermayesi, İslami sermaye ve finans kapital arasındaki gerilim çizgisinde netleşen son seçimler, MHP konusunda şu noktanın aydınlatılmasını zorunlu kılmaktadır: Acaba, İslami sermayenin, 'dışa dönük' yapısına karşın bütünüyle içe dönük ve milliyetçilik bağlamında tutucu MHP, finans kapitali İslami sermayeye karşı desteklerken, bu özelliğiyle, dünyayla eklenme çabası içinde de bulunan kesimde bir sorun doğurmayacak mıdır?

Kuşkusuz, öyle bir korku vardır. Her ne kadar, sınıfsal bir dayanağı olmaması nedeniyle MHP'nin eğilip bükülebilir bir yapıda olduğu düşünülmüyorsa da bu partinin ideolojik yapısı ve programatik boşluğu ür-kütücüdür. Şimdi, bu partiyi yedekte tutmanın ana aracı olarak DSP görülmektedir. Belki aralarında ince bir ayırım vardır, ama DSP, daha önceki dönemlerde varoşlara ve lumpenlere dayanması, popülizminden kaynaklanan bir ılımlı muhafazakârlığa sahip olması,

MHP, değişim ve iktidar

ordu-devlet aksında somutlaşan merkeziyetçi çizgiyi benimsemesi, yönetsellik ilkesinin gereklerini yerine getirir görünmesi nedeniyle ve her şeye karşın dış politikadaki temel eğilimlere ciddi bir tepkisinin olmayacağı düşüncesiyle iktidardaki MHP'nin denge unsuru olacaktır. Aslında, bu kadar parçalı bir parlamentoda esas istenen kombinezon DSP-ANAP-DYP'dir. Fakat, özellikle DYP'ye dönük sorunlar ve beklentiler bu modelin gerçekleşmesini olanaksız hale getirmektedir. Ayrıca da öyle bir tercih parlamentoda büyük bir ağırlığa sahip Anadolu hattının, MHP-FP, kontrolsüz kalması ve o kesimi yaralayacak biçimde sistemden dışlanması anlamına gelir. Bu da elbette istenmeyen bir şey olarak algılanmaktadır.

Burada üstünde durulması gereken nihai nokta şudur: Böyle bir modele katılacak olan MHP acaba bir iktidar ciddiyetini taşıyacak ölçüde ve son zamanlarda iddia edildiği üzere 'değişebilir mi' ya da değişmiş midir? Bu sorunun yanıtı bir spekülasyon olmayacak biçimde verilmelidir. O da, şöyle bir muhakemeye dayanmalıdır...

Bilindiği üzere Piaget'nin geliştirdiği en önemli kavramlardan birisi 'genetik epistemolojidir.' Kuşku-

suz, Piaget bunu çok farklı bir alanda farklı yanıtlar ve açıklamalar taşıyacak biçimde kurmakta ve kullanmaktadır. Ne var ki, epeyce basitleştirerek, bu yaklaşım, düşünme biçiminin, zihniyet dünyasının, zihin yapılarının da bir soykütüğü vardır diye açıklanabilir. Buradan bakınca, bir düşüncenin kendisini doğuran koşullarla birlikte dönüştüğünü, kendisini onlara uyarlayarak varlığını daima koruduğunu iddia etmek yanlış değildir. Bu bağlamda, örneğin, nasıl ki CHP'nin kendisini belirleyen ideolojiden bütünüyle kopması olanaksızsa, ondan çok daha tutucu, kendisini dönüştürmeyi sağlayacak hiçbir sınıfsal tabana yaslanmayan MHP ideolojisinin kendisini aşması da, bu partinin değişmesi de olanaksızdır. Belki bir iç dönüşüm yaşanmıştır, fakat parti ana zihin yapısına mutlaka bağlıdır. Hele, bir tepki partisi olarak ortaya çıkması onun geçmişten getirdiği bilinçle daha da sıkı ilişkiler içinde bulunduğunu göstermektedir.

Bu koşullar altında sorun MHP'nin değil, ona yeni olanaklar veren, yeni alanlar açanlarıdır. Onun özeti de eğer DSP-MHP evliliği gerçekleşirse Türkiye'nin bir kez daha siyaseti siyaset dışı alanlarda yaşayacak oluşudur.